

งานทัศนศิลป์ของศิลปินที่มีชื่อเสียง

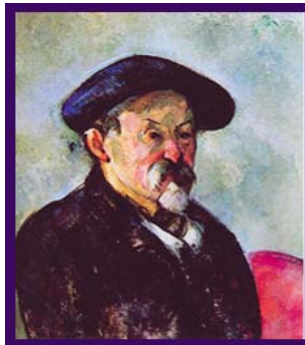
ศิลปินร่วมสมัย

ศิลปินร่วมสมัย (Contemporary) หมายถึงอะไร

คำว่า **"ร่วมสมัย"** มีความหมายว่า "อยู่ในสมัยเดียวกัน" เช่น **ปอล โกแอก**   [1] เป็นศิลปินร่วมสมัยกับปอล เซซาน, แฟรงก์ ลอยด์ไรต์ เป็นสถาปนิกร่วมสมัยกับ อาร์.บัคมินสเตอร์ ฟูลเลอร์ หรือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงเป็นนักปราชญ์ร่วมสมัยกับสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เป็นต้น คำนี้ถ้าไม่ได้ระบุว่า ร่วมสมัยกับใคร หรือสิ่งใด มักหมายถึงสมัยปัจจุบัน

ปอล โกแอก

ปอล เซซาน

แฟรงก์ลอยด์ไรต์

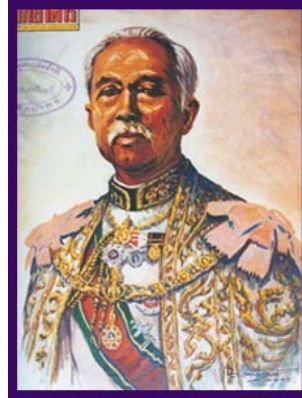

อาร์.บัคมินสเตอร์ ฟูลเลอร์

แต่อย่างไรก็ดี คำว่า "ร่วมสมัย" (Contemporary) เป็นคำที่มีความหมายกว้าง ไม่สามารถ จำกัดลงไปได้ว่าเป็นช่วงเวลาเท่าใด อาจจะเป็นปี ทศวรรษ ศตวรรษหรือยุคสมัยช่วงใดก็ได้

กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

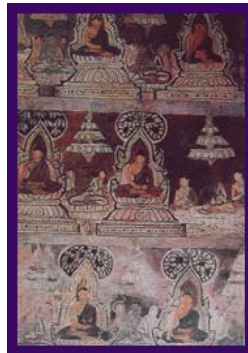

กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

ความหมายและขอบข่ายของศิลปะร่วมสมัย

ศิลปะร่วมสมัย (Contemporary Art) [2] หมายถึงศิลปะที่เกิดขึ้นร่วมยุคสมัยเดียวกัน ซึ่งสร้างขึ้นในยุคปัจจุบัน ในช่วงระยะเวลาสั้นไปประมาณ 20 ปี หรือสร้างขึ้นในอดีตที่อยู่ในยุคเดียวกัน สมัยเดียวกันมีความสัมพันธ์กับสังคมเดียวกัน ประเทศเดียวกัน หรือเป็นความสัมพันธ์กันระดับนานาชาติก็ตาม ถือเป็นศิลปะร่วมสมัยทั้งสิ้น

ศิลปะร่วมสมัย สามารถตีความได้จากความหมายของรูปศัพท์และความหมายตามแนวทางประวัติศาสตร์ศิลป์ได้ดังนี้

จิตรกรรมฝาผนังสมัยปลายอยุธยา

วัดมหาธาตุยุรยา เขียนคัดลอกโดยเพื่อ หริพิทักษ์

จิตรกรรมฝาผนังสมัยต้นรัตนโกสินทร์

1. **ศิลปะร่วมสมัยตามรูปศัพท์** หมายถึง ศิลปะที่สร้างขึ้นในยุคเดียวกัน เช่นศิลปะสมัยปลายอยุธยากับศิลปะสมัยต้นรัตนโกสินทร์ เป็นศิลปะร่วมสมัย เพราะเกิดขึ้นในยุคสมัยเดียวกัน ระยะเวลาใกล้เคียงกัน เลโอนาร์โด ดา วินชี, ไมเคิล แองเจโล และรา

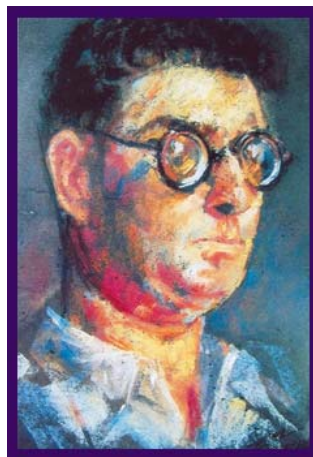
ฟาเอล ทั้งสามท่านเป็นศิลปินเอกของโลก ที่มีชีวิตอยู่ในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาในระยรุ่งเรืองสูงสุดในอิตาลี ซึ่งเป็นช่วงเวลาอันรุ่งโรจน์ในตอนต้นศตวรรษเหมือนสมัยคลาสสิกแห่งกรีกโบราณ ดังนั้นผลงานศิลปะของศิลปินทั้งสามท่านจึงเป็นศิลปะร่วมสมัยในยุคนั้น เป็นต้น

2. ศิลปะร่วมสมัย ความหมายทางประวัติศาสตร์ ศิลปะร่วมสมัยตามความเข้าใจของศิลปินและนักวิชาการศิลปะตามความหมายทางประวัติศาสตร์ เห็นว่าศิลปะร่วมสมัยเป็นศิลปะของคนปัจจุบันที่มีชีวิตอยู่หรือเสียชีวิตไปแล้วก็ตาม แต่ผลงานศิลปะนั้นยังแสดงแนวความคิด ร่วมยุคร่วมสมัยกับสังคมปัจจุบัน

ศิลปะสมัยใหม่ในประเทศไทย

ศิลปะสมัยใหม่ในประเทศไทย [3] เริ่มต้นในสมัยศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ซึ่งเป็นช่างปั้นชาวอิตาลี เข้ามารับราชการในกรมศิลปากร ราชบัณฑิตยสภา ในช่วงปลายรัชกาลที่ 5 ต้นรัชกาลที่ 6 เดิมชื่อ นายคอร์ราโด เฟโรจี (Corrado Feroci) ต่อมาได้โอนสัญชาติและเปลี่ยนชื่อเป็นไทยว่า ศิลป์ พีระศรี เป็นผู้วางรากฐานการศึกษาศิลปะสมัยใหม่ ตามแนวทางอะคาเดมี (Academy) ตามแบบอย่างของยุโรปขึ้นในประเทศไทย

ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ผู้นำศิลปะสมัยใหม่ และศิลปะร่วมสมัย ในประเทศไทย
เทคนิคสีชอล์คบนกระดาษ ผลงานของ เพื่อ หริพิทักษ์ พ.ศ. 2478

ในช่วงนี้เอง สถาปนิกและศิลปินไทย ที่ได้รับการศึกษาตามแบบตะวันตก และศิลปินสมัยนั้น ได้ร่วมมือกับ **ศาสตราจารย์**

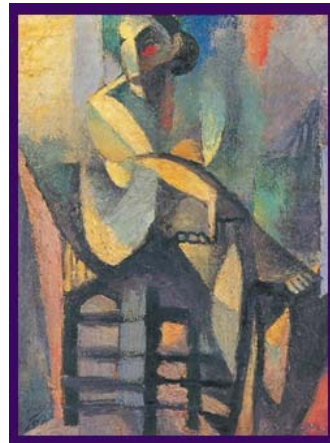
ศิลป์ พีระศรี [4] ก่อตั้งโรงเรียนประณีตศิลปกรรมและมหาวิทยาลัยศิลปากร(สมัยรัฐบาล จอมพลแปลก พิบูลย์สงคราม) ศิลปินเหล่านั้น ได้แก่ ม.จ. อิศริยาเทพรสร์ กฤดากร ซึ่งเป็นอธิบดีกรมศิลปากรในยุคนั้น เป็นสถาปนิกที่มีความรอบรู้เรื่องศิลปะเป็นอย่างดี โดยเฉพาะ เรื่องสถาปัตยกรรมไทย พระสรลักษ์ฉัตรลิขิต ศิลปินด้านจิตรกรรม ซึ่งเคยไปศึกษาวิชาศิลปะในยุโรป พระพรหมพิจิตร (อู๋ ลาภานนท์) ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะไทย พระทวานิมิต (ฉาย เทียมศิลป์ชัย) ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะไทย และพระสาโรชรัตนนิมมาน แม้บุคคลเหล่านี้ จะไม่ได้เป็นศิลปินอย่างแท้จริง แต่ก็เป็นต้นธารที่ก่อให้เกิดการศึกษาศิลปะสมัยใหม่หลายสาขาขึ้นในระยะเริ่มแรกในประเทศไทย

ศิลปินร่วมสมัยยุคแรกในประเทศไทย

ศิลปินร่วมสมัยยุคแรกในประเทศไทย ก็คือศิลปินร่วมยุคกับ ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี นั่นเอง ส่วนหนึ่งเป็นศิษย์ของ ศาสตราจารย์ศิลป์ อีกส่วนหนึ่งมาจากโรงเรียนเพาะช่าง ที่มีความสนใจในศิลปะสมัยใหม่ เข้ามาศึกษาศิลปะเป็นส่วนตัวกับ ศาสตราจารย์ศิลป์ และจบจากโรงเรียนประณีตศิลปกรรมหลายคน เช่น เพื่อ หริพิทักษ์ ศิลปินด้านจิตรกรรม เป็นผู้บุกเบิกงานจิตรกรรมแนวอิมเพรสชันนิสม์ (Impressionism) และคิวบิสม์ (Cubism) ต่อมาท่านมาท่อมเทอนุรักษ์จิตรกรรมไทย อนุรักษ์หอพระไตรปิฎกวัดระฆังโฆสิตาราม กรุงเทพมหานคร จนสำเร็จอย่างดียิ่ง ท่านได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาบริการชุมชน ในปี พ.ศ. 2526 ผลงานของ เพื่อ หริพิทักษ์ เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า มีคุณค่าทางศิลปะสูง เป็นผู้บุกเบิกศิลปะทางด้านจิตรกรรมสมัยใหม่ที่สำคัญคนหนึ่งของไทย

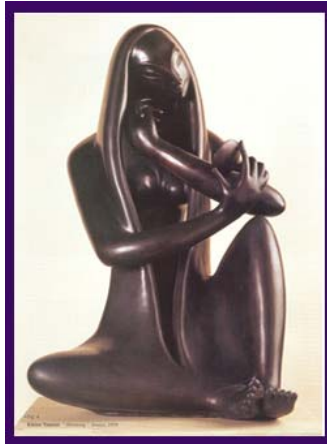

"กุลมลินี พีระศรี" ปูนปลาสเตอร์ พ.ศ. 2502 ผลงาน
ของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี

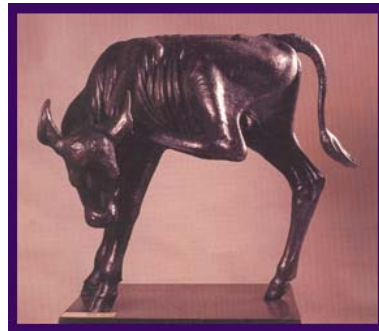

"น้ำเงิน เขียว" สีน้ำมันบนผ้าใบ พ.ศ.2501 ผลงาน
ของเพื่อ หริพิทักษ์

ศิลปินทางด้านประติมากรรมที่สำคัญได้แก่ พิมาน มูลประมุข, เขียน ชัยศิริ, สนั่น ศิลากรณ์ ไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์ ศิลปินเหล่านี้มีความสามารถทั้งในด้านความรู้ และทักษะเป็นอย่างสูง ทั้งในด้านการปั้น อนุสาวรีย์ การออกแบบเหรียญ ตลอดจนประติมากรรมสมัยใหม่ เช่นผลงานของเขียน ชัยศิริ และไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์ เป็นต้น

"Harmony" ประติมากรรมสำริด, พ.ศ. 2502 ผลงานของเชียน ยิมศิริ

"ลูกวัว" ประติมากรรมสำริด พ.ศ. 2494 ผลงานของไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์

ศิลปะร่วมสมัยการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ในฐานะคณบดีคณะจิตรกรรมมหาวิทยาลัยศิลปากรในสมัยนั้น ได้พยายามทุกวิถีทาง ที่จะเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในศิลปะร่วมสมัยไปสู่ประชาชน และส่งเสริมให้ศิลปิน เกิดกำลังใจ ในการสร้างสรรค์งานศิลปะ จึงได้จัดให้มีการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2492 นับเป็นการแสดงและการประกวดศิลปกรรมสมัยใหม่ ครั้งแรกในประเทศไทย เปิดโอกาสให้ศิลปินยุคนั้น ได้เสนอผลงานศิลปะของตนต่อคณะกรรมการและต่อประชาชนที่ติดตามชื่นชมผลงานศิลปะของศิลปินเหล่านั้นด้วย

ตั้งแต่การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ในปีพ.ศ. 2492 จนถึงครั้งที่13 ปีพ.ศ. 2505 ซึ่งเป็นปีที่ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรีถึงแก่อนิจกรรม การแสดงศิลปกรรมตลอดระยะเวลาดังกล่าว ทำให้เกิดศิลปินที่มีผลงานยอดเยี่ยมขึ้นหลายคน ศิลปินด้านจิตรกรรม ได้แก่

วิดีโอเพิ่มเติม <http://www.youtube.com/watch?v=SYcieSZInuc>

มิเซียม ยิบอินซอย

มิเซียม ยิบอินซอย เป็นศิลปินชั้นเยี่ยมที่ได้รางวัลเหรียญทอง สาขาจิตรกรรมติดต่อกันสามปี(ครั้งที่ 1 – 3) ไม่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยศิลปากร แต่สมัครเรียนกับศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรีโดยตรง ต่อมากิมเซียม ได้สร้างสรรค์งานประติมากรรมสมัยใหม่ขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะประติมากรรมในสวน

"Dreamer's Avenue" สีนํ้ามันบนผ้าใบ พ.ศ. 2492 ผลงานของ มิเซียม ยิบอินซอย

จํรัส เกียรติก้อง

จํรัส เกียรติก้อง เป็นศิลปินที่มีทักษะและความสามารถในการเขียนภาพคนเหมือนเป็นเยี่ยม ทั้งสีนํ้ามันและสีชอล์ก ภาพเขียนของจํรัสมีพลัง มีชีวิตชีวาและคุณค่าทางศิลปะสูงยิ่ง

"Porthair" สีนํ้ามันบนผ้าใบ พ.ศ. 2500 ผลงานของจํรัส เกียรติก้อง

ผลงานนายจํรัส เกียรติก้อง

รูปภาพเพิ่มเติม

ประสงค์ ปัทมานุช

ประสงค์ ปัทมานุช

ศิลปินชั้นเยี่ยมสาขามัณฑนศิลป์ จากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ผู้นำรูปแบบจิตรกรรมไทย มาสร้างสรรค์ให้เป็นรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ จนได้รับความนิยมาจนถึงปัจจุบัน ได้รับประกาศเกียรติคุณให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์(จิตรกรรม) ประจำปี 2529

"สุริัก" สีฝุ่นบนผ้าใบ พ.ศ. 2502
ผลงานของ ประสงค์ ปัทมานุช

ศ. เฉลิม นาคีรักษ์

ศ. เฉลิม นาคีรักษ์

[S] อดีตผู้อำนวยการวิทยาลัยเพาะช่าง เป็นครูผู้สอนวิชาศิลปะ เป็นศิลปินอาวุโสคนสำคัญ ด้านจิตรกรรม ศิลปะสมัยใหม่และแบบประเพณีประยุกต์ โดยยึดของเก่าเป็นหลัก จนเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เป็นต้นธารจิตรกรรมสีน้ำและสีน้ำมัน ในยุคแรกของประเทศไทย โดยเฉพาะจิตรกรรมสีน้ำ ภาพทิวทัศน์ ที่มีเอกลักษณ์ เฉพาะตัว มีสีม่วงอยู่ในบรรยากาศของภาพจิตรกรรมเสมอ ได้รับยกย่องเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) ปีพ.ศ. 2531

"สะพานโกลเดนเกต" เมืองซานฟรานซิสโก มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ศิลปิน : ศ.เฉลิม นาคีรักษ์ พ.ศ. 2523
เป็นภาพสีน้ำที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมากที่สุดภาพหนึ่ง ซึ่งเขียนจากสถานที่จริง เมื่อคราวครูเฉลิมไปอเมริกายุคแรกๆ

ศ. อารี สุทธิพันธุ์

ศ. อารี สุทธิพันธุ์ อดีตคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว.ประสานมิตร เป็นครูผู้ สอนวิชาศิลปะ เป็นศิลปินอาวุโส คนสำคัญคนหนึ่ง ที่นำเทคนิคการเขียนสีน้ำสมัยใหม่ เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยจนเป็นที่แพร่หลาย ปัจจุบันมีลูกศิษย์ที่เป็นครูผู้ สอนวิชาศิลปะ และเป็นศิลปินสีน้ำกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคในประเทศไทย

"วัด" เทคนิคสีน้ำบนกระดาษ พ.ศ. 2525 ศิลปิน: ศ.อารี สุทธิพันธุ์ เป็นภาพที่แสดงถึงทักษะการใช้สีน้ำ เทคนิคเปียกบนเปียก แบบเฉียบพลัน อย่างเชี่ยวชาญระดับฝีมือชั้นครู มีวิธีการนำเสนอโดยใช้สีคู่ประกอบที่โดดเด่นได้อย่างลงตัว

ศ. สวัสดิ์ ตันติสุข

ศ. สวัสดิ์ ตันติสุข เป็นศิลปินชั้นเยี่ยมจากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ที่มีความสามารถในการเขียนสีน้ำที่เป็นเอกลักษณ์ ของตัวเอง มีความชัดเจนในเทคนิคและวิธีการในการใช้สีเป็นอย่างดี ส่วนสีน้ำมันนั้นมีความเชี่ยวชาญที่พัฒนาจากสีแปรงเฉียบพลัน มาเป็นสีแปรงนุ่มนวล เป็นลักษณะคิวบิสม์(Cubism) ผลงานในยุคหลังๆคลี่คลายในลักษณะกึ่งนามธรรม (Sami – Abstract) มากขึ้น สวัสดิ์ ตันติสุข เป็นศิลปินคนสำคัญคนหนึ่งในยุคแรกๆ ที่สร้างสรรค์งานศิลปะร่วมสมัยมาอย่างต่อเนื่อง จนได้รับการยกย่องให้เป็น ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม)

"Still life" สีน้ำมันบนกระดาษ ศิลปิน : สวัสดิ์ ตันติสุข พ.ศ. 2503

เป็นงานศิลปะที่แสดงถึง ทักษะและความสามารถในการถ่ายทอดเป็นอย่างดี การใช้เกรียงและสีที่เรียบง่ายลงตัวอย่างน่าอัศจรรย์

ดร.กมล ทัศนัญชลี

ดร. กมล ทัศนัญชลี

[6] เป็นศิลปินตั้งแต่อายุ 16 ปี ยังเรียนอยู่เพาะช่าง ใด้วุฒิ ปม.ช. แล้วศึกษาต่อ มศว.ประสานมิตร ได้ทุนไปศึกษาต่ออเมริกา เป็นครูสอนในมหาวิทยาลัยหลายแห่งในอเมริกา เป็นศิลปินอิสระ ที่สร้างสรรค์งานศิลปะอย่างจริงจัง เป็นตัวของตัวเองด้วยรูปแบบ และความคิดสร้างสรรค์ที่ก้าวหน้าด้วยอุดมการณ์ปรัชญามั่นคง แน่วแน่ มีผลงานประเภทสื่อผสม (Mix Media) เป็นที่ยอมรับทั่วอเมริกา ได้รับรางวัลศิลปินยอดเยี่ยมประจำปีของรัฐแคลิฟอร์เนีย จากคณะกรรมการบริหารพิพิธภัณฑ์ The Oakland Museum ในปี พ.ศ. 2523 และได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ ประจำปี พ.ศ. 2540

" East - West Series#11" เทคนิคสื่อผสม ศิลปิน : ดร.กมล ทัศนัญชลี

เป็นศิลปะสื่อผสมที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง โดยใช้วัสดุเหลือใช้ที่หาได้ในท้องถิ่น นำมาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะที่มีคุณค่า

ประพันธ์ ศรีสุตา

ประพันธ์ ศรีสุตา เป็นศิลปินอิสระระดับคุณภาพ จบจากคณะจิตรกรรมมหาวิทยาลัยศิลปากร และสถาบันศิลปะชั้นสูงจากประเทศเยอรมนีและสหรัฐอเมริกา มีผลงานอยู่ในหอศิลป์แห่งชาติ ในประเทศต่างๆ อาทิ ประเทศอินเดีย เยอรมนี สหรัฐอเมริกา อาร์เจนตินา ญี่ปุ่นและมาเลเซีย ภาพพิมพ์ไม้แกะเป็นผลงานที่สะท้อนสภาพชีวิตเล็กๆ ชนบทตามท้องไร่ท้องนา ได้อย่างลึกซึ้งกินใจ

"ฉากชนบท" (Village Scene) พ.ศ. 2510 ภาพร่างต้นฉบับภาพพิมพ์ไม้แกะ ศิลปิน : ประพันธ์ ศรีสุตา
เป็นภาพพิมพ์ไม้แกะที่แสดงถึงแนวคิดและเทคนิคที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง

สังัด ปุยอ้อก

สังัด ปุยอ้อก

[7] จบจากคณะจิตรกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นครูผู้สอนวิชาศิลปะ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นศิลปินอิสระที่สร้างสรรค์งานศิลปะอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ คงเส้นคงวา งานของสังัด เป็นงานแนวลัทธิประทับใจ (Impressionism) ที่สะท้อนสภาพชีวิตชนบทและความงามของธรรมชาติอย่างตรงไปตรงมา

"สันกำแพง" เทคนิค สีอะครีลิค พ.ศ. 2540 ศิลปิน : สังัด ปุยอ้อก
เป็นผลงานสะท้อนสภาพวิถีชีวิตชาวชนบทได้เป็นอย่างดี

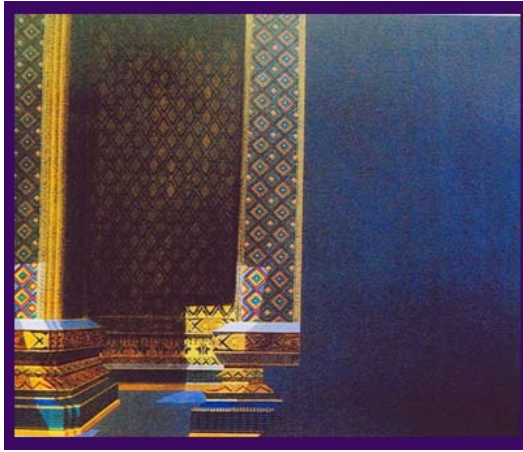

ปริษา เถาทอง

ปริษา เถาทอง

[8] เป็นครูสอนวิชาศิลปะ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นศิลปินชั้นเยี่ยม รางวัลเหรียญทองการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ 3 ปีติดต่อกัน (ครั้งที่ 23 – 25) เป็นศิลปินคนสำคัญที่สร้างสรรค์งานศิลปะอย่างต่อเนื่อง และมุ่งมั่น งานที่มีชื่อเสียงก็คือ Concept เรื่องของแสงและเงา ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นที่โด่งดังในวงการศิลปะตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

"แสงในวัด" สีอะครีลิคบนผ้าใบ ศิลปิน : ปรีชา เตาทอง พ.ศ. 2524
เป็นภาพที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ดร.สุชาติ วงษ์ทอง

ดร.สุชาติ วงษ์ทอง เป็นศิลปินอิสระในด้านจิตรกรรมระดับแนวหน้าของประเทศไทย เป็นผู้จุดประกายศิลปะสีน้ำให้ได้รับความนิยมนสูงสุด ได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ สร้างสรรค์จิตรกรรมสีน้ำอย่างต่อเนื่อง ได้รับปริญญาคุณวุฒิปรัชญา กิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

"โป๊ะแตก" เทคนิคสีน้ำมันบนกระดาษ ศิลปิน : ดร.สุชาติ วงษ์ทอง
เป็นภาพที่แสดงถึงทักษะการใช้สีน้ำอย่างเชี่ยวชาญยิ่ง สีบาง ใสสะอาด เนียน เปียกชุ่ม มีความเป็นมิติ มีคุณค่าทางด้านความงามสูง

จัดโดย **โครงการตอนเรื่อง ศิลปินงานศิลป์ของประเทศไทย**

ศิลปะร่วมสมัยตะวันตก (Western Contemporary Art)

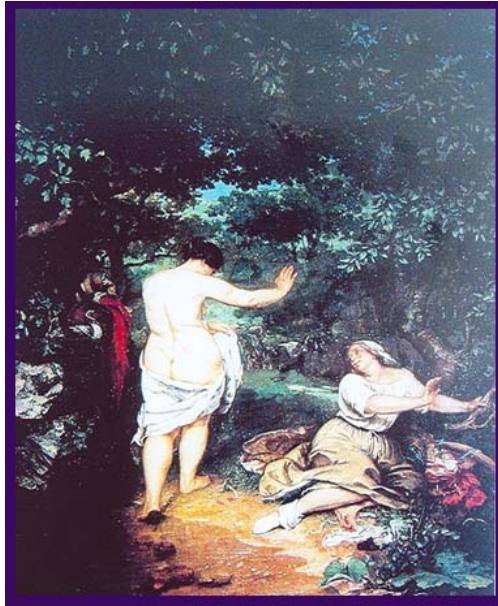
ศิลปะร่วมสมัยตะวันตก ได้แก่ ศิลปะร่วมสมัยในยุโรปและอเมริกา เริ่มต้นในศิลปะยุคใหม่ (Modern Age) พ.ศ.2343 จนถึงปัจจุบัน

ศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art) เริ่มที่ตอนปลายศตวรรษที่ 18 ในประเทศฝรั่งเศส ศิลปินได้สร้างสรรค์งานศิลปะอย่างเสรีและกว้างขวาง มีการแสดงออกของศิลปินอย่างเต็มที่ ทำให้เกิดรูปแบบศิลปะใหม่ขึ้นมากมายทั่วทวีปยุโรปและอเมริกา อาทิ ศิลปะแบบนีโอคลาสสิก (Neo - Classic) ศิลปะแบบโรแมนติก (Romanticism) ศิลปะแบบเรียลลิสม์ (Realism) ศิลปะแบบอิมเพรสชันนิสม์ (Impressionism) ศิลปะแบบโพสต์-อิมเพรสชันนิสม์ (Post-Impressionism)

ศิลปะสมัยใหม่ในศตวรรษที่ 20 เกิดรูปแบบศิลปะอย่างหลากหลาย อาทิ ศิลปะโฟวิสม์ (Fauvism) ศิลปะนามธรรม (Abstract) ศิลปะคิวบิสม์ (Cubism) และรูปแบบอื่นๆอีกมากมาย

สำนึกและศิลปะศิลปะลัทธิประทับใจ

ศิลปะสำนึกหรือศิลปะเหมือนจริง(Realism) และ**ศิลปะลัทธิประทับใจ (Impressionism)** เป็นศิลปะที่เริ่มต้นของศิลปะร่วมสมัย เพราะเป็นรูปแบบที่ศิลปินยึดเป็นแนวทางการสร้างสรรค์ศิลปะมาทุกยุคทุกสมัยจนถึงปัจจุบัน ศิลปะสำนึกนั้นเกิดขึ้นก่อนศิลปะลัทธิประทับใจ ศิลปินผู้สร้างสรรค์งานศิลปะสำนึกที่มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก มีมากมาย แต่จะนำเสนอเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น

Gustave Courbet "The Bathers" พ.ศ.2396

....ภาพนี้แสดงให้เห็นถึงมุมมอง ด้านความงามของสตรีในยุคคลาสสิก ซึ่งมีความงามแตกต่างจากยุคปัจจุบันโดยสิ้นเชิง ความงามดังกล่าว ล้วนเป็นที่ยอมรับร่วมกันในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 16 โดยจะเห็นได้จากผลงานของรูเบนส์ (Rubens) และผลงานของจิตรกรคนอื่น ๆ ในยุคนั้น นิยมวาดรูปผู้หญิงที่มีรูปร่างอวบอ้วน มีส่วนโค้งส่วนเว้าสวยงามและดูสมจริงมาก ในภาพนี้จะเห็นได้ว่าหญิงสาวคนนี้มีเพียงผ้าผืนน้อยปกคลุมสะโพกของเธอ ซึ่งนับเป็นเรื่องอื้อฮ่ากันมากในสมัยนั้น

"เกวียนบรรทุกหญ้าแห้ง" The Hay Wain พ.ศ.2364

ผลงานของ John Constable

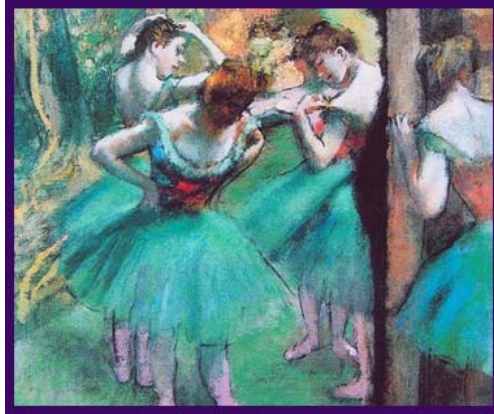
....เป็นศิลปะชิ้นเอกชิ้นหนึ่งของ Constable งานชิ้นนี้สามารถสะท้อนรายละเอียดให้เห็นสภาพชนบทที่งดงามยิ่ง เป็นงานที่โปรดปรานของจิตรกรชาวอังกฤษผู้นี้ เป็นศิลปะร่วมสมัยยุคต้นของลัทธิสัจนิยม (Realism) นับเป็นงานชิ้นเยี่ยมชิ้นหนึ่งในยุคนั้น เมื่อ 185 ปีมาแล้ว (นับถึง พ.ศ. 2549)

"Garden at Sainte-Adresse" พ.ศ.2410 เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ

ศิลปิน : คล็อด โมเนต์ (Claude Monet) จิตรกรชาวฝรั่งเศส

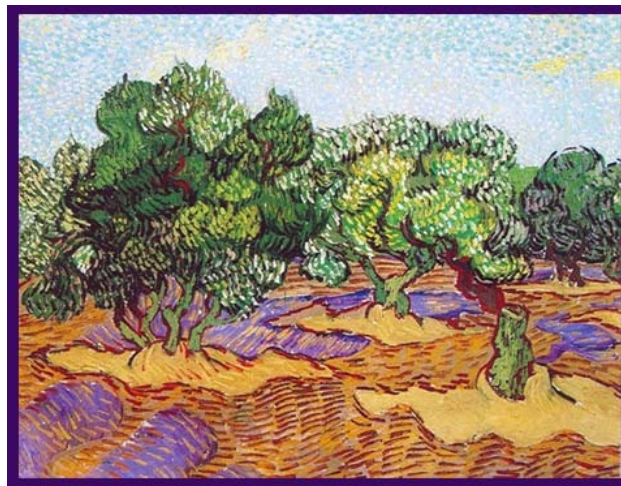
.....โมเนต์ วาดผลงานชิ้นนี้ ตั้งแต่เขาอาศัยอยู่กับป้าใน Sainte-Adresse มุมในภาพที่เห็นนี้คือ มุมจากระเบียงบ้าน โดยมี ทิวทัศน์ช่องแคบอังกฤษ (English Channel) อันแสนรื่นวยอยู่เบื้องล่าง ส่วนชายชราทางด้านขวามือ คือบิดาของ โมเนต์ผู้ซึ่งเข้าใจ ถึงความมุ่งมั่นของลูกชายว่าต้องการประสบความสำเร็จการเป็นจิตรกร ท่ามกลางความกดดันในครอบครัวที่ทุกคนล้วนประสบความสำเร็จ

"Dancers, Pink and Green" พ.ศ.2423 เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ

ศิลปิน : เอ็ดการ์ เดอการ์ (Edgar Degas) จิตรกรชาวฝรั่งเศส

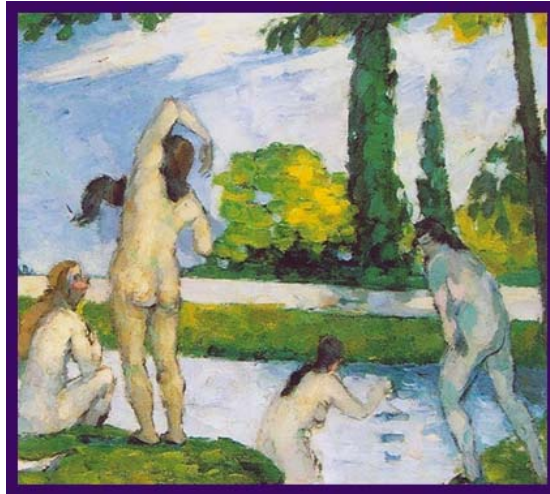
.....ภาพนี้บอกอะไรกับคนดูที่ไม่รู้จักศิลปะการเต้นบัลเลต์บ้าง คำตอบก็คือ เป็นภาพของกลุ่มนางไม่มีมารวมตัวกันในป่าทึบ เพื่อจะทำกิจกรรมอะไรบางอย่างก็เป็นได้ แต่สำหรับเดอการ์นั้น เหล่านักเต้นระบำเหล่านี้ กำลังเตรียมตัวขึ้นแสดงการเต้นบัลเลต์กัน อย่างใจจดจ่อ ผลงานชิ้นนี้แสดงให้เห็นว่า เดอการ์สามารถนำเสนอความลึกกลับผ่านเทคนิคการใช้สี ได้เป็นอย่างดี

"Olive Trees : Pale Blue Sky" พ.ศ. 2432 เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ

ศิลปิน : วินเซนต์ แวนโก๊ะ (Vincent Van Gogh) จิตรกร ชาวดัตช์

.....**แวนโก๊ะ** [9] สังเกตแปลงปลูกต้นมะกอกอย่างตั้งใจอยู่ระยะหนึ่ง เขากล่าวว่าการที่เขานั่งจ้องต้นมะกอกอยู่อย่าง นั้น ทั้งๆที่ไม่มีอะไรให้สังเกตมากนัก มันทำให้เขาประสาทเสียได้เหมือนกัน ภาพนี้มีความหยาบและดูแข็ง แต่ทว่ามีความเป็น ธรรมชาติและความสมจริงอยู่ในนั้นด้วยเช่นกัน

"Bathers" พ.ศ. 2418 เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
ศิลปิน : พอล เซซาน (Paul Ce'zanne) จิตรกร ชาวฝรั่งเศส

ชุดสื่อการสอนเรื่อง **อิมเพรสชันนิสม์** **อิมเพรสชันนิสม์** **อิมเพรสชันนิสม์**

รุ่นพี่ติวเคอร์

ชุดสื่อการสอน **อิมเพรสชันนิสม์** **อิมเพรสชันนิสม์** **อิมเพรสชันนิสม์**

พี่ต๋อน
พิมพ์พิสุทธิ์ พันธมณี

คณะมนุษยศาสตร์ เอกภาษาไทย
(คศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

tutor

.....เมื่อเฮนรี มัวร์ (Henry Moore) ประติมากรแห่งศตวรรษที่ 20 ได้เห็นภาพวาดนี้เป็นครั้งแรก เขารู้สึกประทับใจมาก และกล่าวชมเซซานว่า ผลงานชิ้นนี้มีความสมบูรณ์มาก เนื่องจากโครงสร้างรูปทรงของผู้หญิงในภาพ สามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบเพื่อการปั้นหุ่นได้ทันที

"Still Life with Teapot and Fruit" พ.ศ. 2419 เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
ศิลปิน : พอล โกแกง (Paul Gauguin) จิตรกรชาวฝรั่งเศส-ตาฮิติ

....ช่วงที่โกแกงเดือดร้อนเรื่องเงิน เขาจำเป็นต้องขายผลงานจิตรกรรมที่เขาสะสมไว้ ผลงานชิ้นสุดท้ายที่เขานำมาขาย เป็นผลงานของเซซาน (Cezanne) ชื่อภาพว่า "Still Life with apples in a Compote" ผลงานชิ้นนี้ของเขามีคุณค่าทางความงามมากและเขา วาดได้ใกล้เคียงกับผลงานของเซซาน ที่ได้ขายไปก่อนหน้านี้ ความโดดเด่นของภาพนี้ก็คือ การใช้สีสดใสมีความเหมือนจริง นับว่าเป็นภาพหุ่นนิ่ง ที่สมบูรณ์มากภาพหนึ่ง แม้กระทั่งภาพหุ่นคนนั่ง ที่อยู่ในฉากหลังก็ยังมีรายละเอียด

ที่มาวิดีโอเพิ่มเติม : <http://www.youtube.com/watch?v=Q90Gsbdl4g4>

ศิลปะร่วมสมัยตะวันออก (Eastern Contemporary Art)

ศิลปะร่วมสมัยตะวันออกได้แก่ศิลปะในทวีปเอเชีย อาทิ ประเทศจีน ญี่ปุ่น อินเดีย เกาหลี ประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หนึ่งในจำนวนทั้งหมด มีประเทศไทยรวมอยู่ด้วย ประเทศที่มีประวัติศาสตร์ศิลปะอันยาวนานคือประเทศจีน ชนชาติจีนได้สร้างสรรค์งานศิลปะที่เป็นรูปแบบของตัวเองและแพร่หลายเข้าไปทั่วทุกทวีป จนเป็นศิลปะร่วมสมัย ที่ศิลปินและนักสะสมศิลปะ รู้จักกันทั่วโลก

“หลี่ ทิ ก้วย เขียนในลัทธิเต๋า”

ศิลปิน : เหียนซูย

เป็นภาพม้วนแบบแขวน สีหมึก สีนํ้าบนผ้าไหม สมัยราชวงศ์หยวน พ.ศ. 1822 – 1911 สมบัติของ ซิออน-อิน เกียวโต ประเทศญี่ปุ่น

ดร.ดับบลิว.คอห์น (Dr.W.Cohn) ผู้ศึกษาจิตรกรรมของจีนมานานปี ให้ข้อคิดว่า จิตรกรรมในสมัยราชวงศ์หยวน เมื่อมองส่วนรวมจะมีการเน้นเหมือนภาพถ่าย มีการใช้สีหลายสี และสุดท้ายมีแนวโน้มไปในทางเหมือนจริงของลัทธิสัจนิยม (Realism)

ต้นไผ่ เป็นสัญลักษณ์ของบัณฑิตผู้รู้จักง้อ แต่ไม่ยอมหัก เป็นผู้อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่เย่อหยิ่งเยโส โอหัง

"ไผ่คู่ลม" (Bamboo in the Wind) เทคนิคหมึกจีนบนกระดาษ

ศิลปิน : อู๋ เจิ้น ในภาพด้านขวามือ เป็นบทกวีและตราประทับของจิตรกร สมบัติของพิพิธภัณฑ์ศิลปะบอสตัน สหรัฐอเมริกา

"นกกระเรียนคู่" เทคนิคสีน้ำบนกระดาษ

ภาพจิตรกรรมสมัยราชวงศ์ซิง พ.ศ. 2187 – 2454

ศิลปิน : เลี้ยน ฉวน

เลี้ยน ฉวน เป็นจิตรกรที่ทำงานประเภทจิตรกรรมตกแต่งที่มีชื่อเสียงมาก ได้รับความนิยมนอกจากทางราชสำนัก และชาวต่างประเทศ เคยเดินทางไปแสดงฝีมือให้เลื่องลือในญี่ปุ่น เขามีอิทธิพลต่อจิตรกรญี่ปุ่นในสมัยนั้นเป็นอย่างมาก

"ม้า" เทคนิค หมึกจีนบนกระดาษ

ภาพจิตรกรรมสมัยสาธารณรัฐ (Republic Period) พ.ศ. 2455 – 2492 ศิลปิน : ชู เปีย หง

ชู เปีย หง นอกจากเชี่ยวชาญศิลปะจีนแล้ว เขาได้เดินทางไปศึกษาศิลปะของตะวันตกอย่างซ้ำซ้อน เป็นศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยหนานจิง เป็นผู้นำการปฏิรูปวงการจิตรกรรมจีนร่วมสมัย ภาพม้าเป็นที่รู้จักกันดี เขาตัวคปลายพู่กันอย่างรวดเร็วและ

แม่นยำ จับความเคลื่อนไหวและรูปทรงของม้าด้วยเส้นเพียงไม่กี่เส้น

"Sudden Rain Shower at Shono" เทคนิคภาพพิมพ์ พ.ศ. 2376

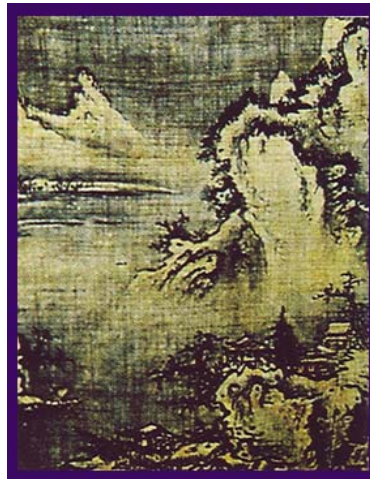
ศิลปิน : อันโดะ ฮิโรชิเงะ (Ando Hiroshige)

...เป็น 1 ใน 53 ภาพพิมพ์ของเขาที่ตั้งชื่อว่า " Fifty – three Stations of the Tokaido" ซึ่งเป็นภาพพิมพ์ชุดที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนถนนโตไกโด นับเป็นศิลปะร่วมสมัยที่โด่งดังมากในยุคนั้น และมีชื่อเสียงจนถึงปัจจุบัน

"มาตามาโระที่ 4 (Matamaro IV) เทคนิค ภาพพิมพ์ พ.ศ. 2335

ศิลปิน : คัทซึกาวา ชุนโซ (Katsukawa Shunsho)

...ผลงาน Panel จากชุด"Lanscapes of the Four Seasons" ไม่ปรากฏชื่อศิลปิน เป็นภาพพิมพ์ด้วยหมึกและสีบนผ้าไหม ทำขึ้นในราชวงศ์โชซอน (Choson dynasty) ศตวรรษที่ 15 ภาพนี้แสดงให้เห็นถึง การออกแบบที่ใช้เส้นแข็งและแสดงรายละเอียดแบบหยาบ ๆ ตามสไตล์ศิลปะ

แหล่งข้อมูลวิดีโอเพิ่มเติม

- [1] <http://www.youtube.com/watch?v=eDv6wum3kZI>
- [2] <http://www.youtube.com/watch?v=arJusTXOe4o>
- [3] http://www.youtube.com/watch?v=0_IkvC5vfks
- [4] http://www.youtube.com/watch?v=SZhp_NN0-z8
- [5] <http://www.youtube.com/watch?v=wFAX61z0ZVU>
- [6] http://www.youtube.com/watch?v=3rTPe_eIvEo
- [7] <http://www.youtube.com/watch?v=DulaZJme5jI>
- [8] <http://www.youtube.com/watch?v=F43MD-zvhRk>
- [9] <http://www.youtube.com/watch?v=ZCPvxXDbA9c>